

Житомирський державний університет імені Івана Франка

**ПРИКМЕТНИКИ ЯК РЕПРЕЗЕНТАНТИ АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ**

Людство протягом всього свого життя намагається пізнати оточуючий світ, зберігаючи свій пізнавальний досвід в культурі, важливою формою якої є мова. Сукупність знань, отриманих під час пізнавальної діяльності людей і відображених в мовній семантиці, формує мовну картину світу. Об'єктний світ відкривається перед людиною і через його атрибути. Мета нашого дослідження – розглянути лексико-граматичний розряд англійських прикметників як репрезентантів англійської мовної картини світу.

Прикметники називають ознаки предметів, які характеризуються певною умовною стійкістю. Коли мовець хоче дати більше інформації, ніж передають іменники, що називають певні суб'єкти, об'єкти чи явища, він використовує прикметники, щоб визначити чи описати їх.

Якісні прикметники позначають різні ознаки фрагментів матеріального світу: розмір, вагу, об'єм, колір, смак, запах тощо, які є градуальними, тобто можуть проявлятися в різній мірі. За своїми семантичними особливостями якісні прикметники можна поділити на дві групи.

До першої групи належать прикметники з градуальними семами низького рівня конкретизації ступеню якісної ознаки, які не вказують на певний ступінь ознаки, а лише фіксують її зростання чи зменшення: *outside – larger than the usual size, undersized – not as big as normal* [: 1078, 1666]

Друга група прикметників містить градуальні семи високого рівня конкретизації ступеню якісної ознаки: семи нульового ступеню, семи певних ступенів зростання та зменшення ознаки.

Семи нульового ступеню якісної ознаки. Величина ознаки фіксує її кількісну визначеність. Отже, прикметники типу «big, nice» не тільки називають тип якісної ознаки, а й фіксують певний ступінь її прояву: big –

large in size, degree, amount, etc; nice – pleasant, enjoyable or attractive [: 137, 1027]. В такій формі прикметника відсутні експліцитно чи імпліцитно виражені показники зростання чи зменшення величини ознаки, тобто ця форма містить нульову характеристику в плані вираження його градуальності. Цей нульовий (відправний) ступінь градації якісної ознаки відображає її кількісну норму.

Семи середнього рівня зростання ознаки розкриваються в семантичній структурі: прикметників: *tremendous* – very *great* [1, 1636]. Тут *great* називає якісну ознаку (розмір) і фіксує її нульовий ступінь градації; *very* вказує на середній ступінь зростання цієї ознаки.

Семи крайнього рівня збільшення ознаки містяться в семантичній структурі асоціативних прикметників типу *gigantic*. Такі прикметники передають крайню межу зростання якісної ознаки (розміру) на основі метафоричної асоціації розміру предмета, що описується, з недосяжними для нього розміру іншого об'єкту. Адже, називаючи надзвичайно великий предмет гігантським (a *gigantic* bird, a *gigantic* hand), ми визнаємо проте розміри гіганта, який малюється нашою уявою, ще більшими.

Семи зменшених ступенів ознаки показують середній ступінь послаблення кількісної норми якісної ознаки : *sizeable* – *fairly large*, *smallish* – *fairly small* [1: 1429, 1442].

Крім перерахованих лексичних одиниць, градуальність якісної ознаки позначається в англійській мові морфологічними (синтетичними і аналітичними) формами граматичної категорії ступенів порівняння та словосполученнями прислівника з прикметником.

Семантика прикметників передає знання про світ як сукупності його ознак, відображених в концепті «якість», поза якого об'єкт не може сприйматися свідомістю людини.

Список використаних джерел

Hornby A.S. Oxford Advanced Learner's Dictionary Seventh edition. – Oxford: Oxford University Press, 2005. – 1780 p.